

Minnesanteckningar från Nordred mötet i Reykjavik den 28-29 april 2015

Deltagare: Per Firing Jensen, Allan ?, Camilla Sieljaks, Kari Jensen, Anna Kaikkonen, Mikko Jääskeläinen, Jarle Översveen, Gudrun Johannesdottir, Bo Andersson, Mats Berglund och Monica Rhodiner

Inledning

Mats hälsade alla välkomna och han hälsade även från JanWisén som inte hade möjlighet att närvara på detta möte.

Tackade för att vi fick komma Island intressant att få åka runt till alla länder för att se och lära.

Till dagordningen fanns en övrig punkt från Sverige. Larmvägar Nordred avtalet kontra Host nation support HNS (Värdlandsstöd).

1. **Minnesanteckningar** från mötet i Stavanger godkändes
2. **NORDRESS projektet, redovisning för att eventuellt vara en punkt på konferensen. Se PP**
Nordress, Nordic Center of Excellence on Resilience and Societal Security projektet presenterades av Guðrún Pétursdóttir, University of Iceland Institute for Sustainability Studies. gudrun@hi.is
Projektet startade i januari 2015 och var starten av ett långt projekt en ny NCoE under Nordic Societal Security-programmet, som kommer att behandla frågor om sårbarheter, motståndskraft och kapacitet för krishantering i samband med förebyggande, beredskap, insatser och återställande. Samhällssäkerhet och motståndskraft under inverkan av naturkatastrofer dvs extremt väder, översvämningar, jordskred, laviner, vulkanutbrott, skogsbränder osv i motsats till avsiktlig (terrorism, krig etc.) och konstgjorda risker (tekniska, industriella etc)

Studien kommer att vara tvärvetenskaplig och anta metoder och synpunkter från naturliga, sociala och hälsovetenskap.

<http://www.nordforsk.org/en/news/two-new-nordic-centres-of-excellence-in-societal-security>.

16 partners är med men man vill gärna att de verkliga aktörerna är med och inte endast forskarvärlden. Projektet bedrivs genom Nordforsk och finansieras av Nordiska ministerrådet. Island leder projektet. Erbjuder sitt deltagande på vår kommande konferens. De kan prata om projektet eller experer om översvämningar med mera.

Gudrun är vår kontakt om deltagande.

3. Nordred Konferensen 14- 16 september 2015

Lite bakgrund var vi är nu. En informationstext med övergripande beskrivning av tid, plats samt de tre teman är utskickat och utlagt på våra hemsidor. Tema gränssamverkan vid räddningstjänst, extremväder och ”ska samhället ha beredskap för allt” är klara men innehållet i detalj är inte klart. Ambitionen är att skicka ut mera detaljer vecka v 19.

Praktiska erfarenheter från Jarle var att anlita en byrå som satte upp en egen sida för anmälan så de behövde bara uppdatera sidan själva. Danmark har samma upplägga vid arrangemang av denna typ.

Mats ber om hjälp till konferensen från de andra länderna vad de vill bidra med samt ge oss bra erfarenheter som man har. Danmark erbjuder sig att hjälpa till.

Island

NORDRESS projektet, en bra presentation som var intressant och övergripande men man kunde även bli mer konkret om vi ville. Något att gå vidare med och Gudrun är vår kontkt. Alla tyckte det kunde vara en bra punkt på konferensen men vi får se när vi lägger pusslet när det passar bäst in. Kari tycker att det ska vara ett tema som håller samman hela konferensen. Kan man styra detta genom att föreläsarna får några frågeställningar till sina presentationer med koppling just till Nordred. Alla tyckte det var en bra tanke som vi ska ha med i planeringen.

Norge

Finns bra klimatforskare från Svalbard och bra meteorolog i Norge som kan beskriva hur man ser på framtidens utveckling och vädret detta kan vara två olika punkter på agendan.

Jarle beskrev ett projekt SAR i Antarktis som var intressant.

Eventuellt dag tre beskriva om händelser eskalerar vad som görs inom och använd Haga samarbetet som utvecklar resurser till stora händelser. Ska samhället ta över. Hur bygger vi upp beredskap?

Kompetens krävs hur man begränsar skogsbrand, kompetens hos helikopterförare och ledning. Får ingen helikopter utan ledningsstöd. Vi har förslag att en punkt är extrema skogsbrandsförlopp ser ut av vår expert Rickard Hansen för att höja kompetensen.

Att bruka sociala media (Kari) är viktigt vid händelser universitet i Norge visar en bild CIEM tar utgångspunkt från en mobil kan man använda över gränser, smart

telefoner blir superdata maskiner. Kari sänder länk.

<https://dl.dropboxusercontent.com/u/10999354/CIEM%20Kristiansandskonferansen%202015.pdf>

Över landgränser också: Vad tycker ni. Sociala medier är svåra att agera med då information lätt kan bli fel och det svårare att rätta till felaktigheter. Island duktiga på information efter sina vulkanutbrott. Polisen använder face book.

Danmark

Camilla vill beskriva hur man planerat efter översvämningarna i Köpenhamn och hur de ska hantera liknande händelser i framtiden. Problem med att regn och kloakvattensystemen hänger ihop. En punkt till konferensen. De har förslag på föredragshållare. Finns föredragshållare som intressant att höra medan andra är för mycket teoretiker. Viktigt att ha presentatörer som är intressanta att lyssna på.

Finland

Hur räddningstjänsten kan hantera resurser och hur beredskapen ser ut efter stormen Dagmar. Finland deltar i FN: s handlingsprogram, som syftar till att reducera risk för naturkatastrofer och beredskap för naturkatastrofer som man kan presentera, Taito Vainio från Inrikesministeriet kan ta en bredare synvinkel till sin presentation?

Kunde även berätta hur Finlands beredskap för stormar har förbättras och vad har vi lärt oss.

Finland's Meteorologiska institutet kan presentera Finland's varningssystem. T.e.x. varningssystemet (LUOVA), som producerar snabbt aktuell och analyserad information samt varnar befolkningen för naturkatastrofer.

Sverige

Vi kan presentera Skogsbranden i Västmanland 2014 och det regeringsuppdrag MSB fått för att se över beredskapen i ett olycks- krishanterings perspektiv. Extrema skogsbrandsförlopp och vår studie om användandet av Finlands satellitsystem i jämförelse med brandflygövervakning. Eventuellet en punkt om Host nation support kontra Nordredavtalet.

Länsstyrelsen Västra götaland tar ansvaret för gränssamverkan dag ett.

Till tema tre en expert på SOLA rekommendationer och hur det fungerar på ett kryssningsfartyg. Kustbevakningen har ett projekt som heter Dyksmart efter händelsen med Costa Concordia.

Generella synpunkter och att tänka på

Jarle, vi måste begränsa oss men vi måste ändå ha fantasi och kreativitet. Vi har nu blivit mera konkreta.

Engagerade föredragshållare. Svårt att inte bli för detaljerade.

Frågor som måste övervägas av föreläsarna kopplat till Nordred.

Säkrar den röda tråden genom mötet.

Ta bort ha bara kärnpunkter.

Gränssamverkan viktigt de har gått ganska långt hur gör de ska träffa likasinnade.

Vad har vi gjort under ordförandeskapet.

Status av alla organisationsförändringar av räddningstjänst i alla länder blir många föredragshållare men kan vara intressant.

IMO ställer krav på kryssningsfartyg kan vara på sista dagen om temat.

Föredragshållare finns från Norge.

Hur jobbar man med Räddningskoordinering av sjösidan Jarle har en kollega som är bra och kan.

Tema vad ska vi klara ALLA Händelser och kryssningsfartyg en extrem händelse.

Måste ha en grundberedskap och fantasi. Jarle beskrev en stor sjöövning där man testade ett nyutvecklat armband med uppgift om patienten. Exempelvis namn, temp och andra viktiga data.

Målar upp stora olyckor hur vi samarbetet hur knyter ihop.

Finland tar upp frågan om MIRG samarbetet de har startat ett EU projekt och fått svar från Norge. Målsättningen att få med de baltiska länderna i projektet.

Praktiska tips

Vid kafferast ska finnas bord eller rum så att man kan träffas.

Twitter, sms, tryckknappar att beakta hur det ska fungera på konferensen.

Monica och Bosse skickar ut en grovskiss. Nästa vecka vecka 19.

Konferensavgift cirka 900 dkr för luncher, middagar och fika. Var och en betalar sina hotellrum.

Föreläsare som jobbar statligt med frågorna får stå för resa och hotell samt arbetstid men vi bjuder på konferensavgiften.

Övriga får vi göra bedömning från fall till fall om kostnader som resa, hotell och arbetstid.

Vissa föreläsare kan ha sin presentation på engelska.

Sök pengar från Ministerrådet innan konferensen.

Skicka tips om ni har några råd till oss.

4. Redovisning av arbetsläget i grupperna

Olyckstyper Finland, hade inte något nytt att rapportera.

Gränsöverskridande samarbete vid inträffande händelser Sverige.

Lite tillbakablick varför vi fokuserat på Gränssamverkan. Ett Crossboarder projektet som genomförts kom fram till att gränssamverkan inte fungerar i Norden. De hade dock inte analyserat och tittat på lokal och regional nivå. Vi ville titta på hur det verkligen fungerade. Tre aktiva gränsräddningsrådsråd. Vi har besökt ett antal råd samt deltagit på två gränsräddningsövningar. Vi tror att samarbetet fungerar bra och på olika sätt i olika delar av Norden. Tittar på gemensamma riskinventeringar och samarbetet utvecklas hela tiden.

Ledningssamverkan Norge

Norge har tagit fram en vägledning av en enhetlig ledningshandbok som man använder vid tillsyn för räddningstjänsten och som ska användas vid insatsledning . Har haft många övningar med Sverige för att öva ledningssamverkan ex vid

Oljeskyddsberedskap och särskilt ledningsfrågan. Norge gränser mot Sverige och Finland och här jobbar med de andra länderna hur ledningen fungerar när händelsen eskalerar. Har bra samarbete över gränsen.

Erfarenheter Danmark

Har inget. Riksrevisionen har sett på beredskapen och man pratar mycket om händelser och vad som var bra men inga åtgärder har genomförts. Ett evalueringsystem att utvärdera händelser är nu klart för att börja användas. Systemet är enkelt varför alla kommer att kunna använda systemet på alla tre nivåer.

Nordiska övärlden Island

Inget särskilt, men planeras en ny räddningscentral som planeras ligga på Keflavik för när USA lämnade Island vill inte använda deras lokaler men nu vill man använda deras lokaler av för norra arktis. Man vill att beredskap och där skulle bildas en ny funktion för Keflavik.

5. Nytt från varje land

Danmark

Nyheter från Danmark eventuellt regleing av räddningstjänsten. Sparkraven på 28 % på tre år ska fortsatt utredas. Reducering av antalet räddningstjänster från 80 till 20 stycken. Justitieminister vill ha mera elevauering. Allan berättade om skjutningarna i Danmark. Han kan berätta mera på nästa möte. Danmarks inställning är att vi måste vara bättre rustade för kommande stora händelser, större smarthet i vårt agerande och mera framtidstänk.

Finland

Det har varit Riksdagsval i Finland och man håller på att bygga upp en ny regeringen och man vet inte hur det blir. Det ekonomiska läget inte så gynnsamt och man måste kanske spara. Ett projekt 2015 för räddningstjänst projektet, Räddningsväsendets strategi fram till 2025, startade för några månader sen. Berätta mera nästa gång. Usar tema anmält till EDRCC ville skicka till Nepal. Fick inte landa. Danmark är nere med experter. Kommunikation och experter från Island.

Island

Ett vulkaniskt utbrott startade i augusti 2014 och fågär fortfarande har inneburit att man varit i beredskap sedan dess. Har fått extra pengar för höga kostnader. Beredskapen har varit indelad i 15 lokala polisdistrikt i början på 2015 blev det 9 områden. Det har tagit år av förberedelser. Var tre områden som blev en vid vulkanerna. De flesta distrikten har blivit större och det har ökat samarbete och samordning. Inrikesministern är den översta myndigheten för beredskap och politi på Island. Rikspolisens är ansvarig för beredskap og polis Lokalt är det polischefen som är ansvarig för katastrofoperationen medan kommunerna är ansvarig för förebyggande beredskap i räddningstjänst.

Norge

Jarle berättade om ny organisationsplan för räddningstjänsten med höringsfriste till 20 mars 2015 och sedan till behandling i Justi- och beredskapsdepartementet.

Vidareförer principerna för land, sjö och lufthändelser under

Huvudräddningscentralen. Två huvudcentraler som nu och alltså ingen ändring. En parallell process är Närpolitietreformen från tidigare 54 distrikt till 27 och nu ner till 12 polisdistrikt. Det var 27 stycken Räddningscentralen som rapporterar till HRS och förändringen medför att det nu blir 12 räddningstjänster. De två viktigaste sakerna är att Brannstudien och närpolitireformen hänger ihop och Brannstudien väntar på den andra. Jobbar på att räddningstjänsterna ska gå tillsammans och bör vara över 200 000 innevånare inom varje område så innebär det att flera fylken måste gå tillsammans som på vissa områden blir stora geografiska områden. 384 kommuner finns idag och man vill att de går samman till större kommuner för att få ett mindre antal kommuner och om det inte fungerar kan man ta till tvångstilltag. Finns också en kommunreform på gång.

Vi har hört att ni ska lägga ned er brannskola. Nej det är en utredning om brann utbildning. Det ska bli en fag skola som ska vara på gamla brandskolan och en ledarskola som vi inte vet var den ska ligga eventueelt vid universitet i Trondheim.

Gränsöverskridande samarbete Sarinor futuriskt projekt ”Arctic Mayday”

Jarle visar film om en räddningsauktion i framtiden mycket futuristiskt. Kan denna film vara något för Konferensen. Jarle kollar.

Polarkoden ställer nya krav diskussioner om näringen ska stå för några kostnader eller om staten.

Nyheter från Sverige

Bosse är engagerad i hantering av släckmedel och kom från ett myndighetsmöte i Sverige om risker med släckmedel. Ftalatföreningar och andra gifter som gjort att 65 kommuner som har fått sitt dricksvatten hotat. Räddningstjänst, Försvarsmakten och flygplatser använde skum till brandfarlig vara men nu använder vi nästan till allt. Kunskapen är inte tillfredsställande, syftet myndighetssamarbetet är att få kunskap om vilka kemikalier som brandmän utsätts för. Se på andra släckmetoder vara säkra för miljön viktigt med övningsanläggningar. Ska finnas beslut om att använda skum vid insats. Exempelvis Hamre by Hudiksvall hade en bostadsbrand i januari 2015 gör efter gammal rutin. Har använt CAFS systemet (luft, vatten och släckmedel). Ur dricksvattenkranen kom det skum dagen efter. Leverantören av CAFS hade sagt att skummet är miljövänligt men studier har visat på motsatsen.

MSB rekommenderar att skum ska användas endast vid brand i brandfarlig vara.

Bosse visade bilder från släckning av skogsbrand där potatismjöl från Frankrike blandat med vatten till ett brandskum användes med mycket gott resultat i ett skogsområde i Väster Norrland.

Med anledning av skogsbranden i Västmanland fick vi ett regeringsuppdrag. Utredaren utredde den operativa insatsen. Jan Wisén är ansvarig för regeringsuppdraget. En bedömning av ytterligare behov av åtgärder på lokal, regional, nationell, EU samt internationell nivå. Ska sammanställa alla inblandade parter utredningar av skogsbranden och som bas även titta på andra händelser.

6. Övriga frågor

HNS kontra Nordredavtalet hur går larmvägarna när det inte är gränskommunerna som behöver resurser. Hur larmar man exempelvis helikoptrar från Norge. I avtalet står att man kontaktar kontaktpersonerna för Nordredsaarbetet vilket är förvirrande. En viktig fråga för det är olika beslutsvägar för att begära hjälp via Nordredavtalet och till EU's HNS. I Sverige är det oklart då man nu håller på med handbok för HNS där ingen beskrivning finns om hur man begär hjälp via Nordredavtalet. Klart med Norge, Danmark har pratat om att lösa det. EU projekt HNS support som Finland deltar i med andra länder inte färdigt.

Alla skickar in hur larmvägarna ser ut och hur det går till i respektive land inom Nordredavtalet och eventuell koppling till HNS.

Skicka era larmvägar till Monica snarast dock senast 1 juni.

7. Nästa möte

Ett slutmöte inför konferensen genomförs via videokonferens **den 15 juni kl 11.00 – 13.00. Sverige bjuder in.**

Mats avslutade och tackade för ett mycket bra möte och tackade Gudrun för det fina värdskapet och den fantastiska utsikten och maten.